

LO MESTRE TITAS

SEMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA
DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demás llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador

R. I. P.

D. E. P.

LO LLIBERALISME

(Trampa de pillos per pescar tontos)

¡HA DE MORÍ!

(Després de haver rebut la maledicció dels bons católichs)

Las instituciones, els Senyors Bisbes, los partits y demás personatges que son lliberals, profontment apenats per la sangrient agonia del Sistema, suplican á tots los espanyols que haigin perdut la vergonya que s' uneixin incondicionalment á nosaltres pera salvarlo y combatre de passada al poderós y envalentonat enemich que 'ns aménassa y que tanta sanch y tantas víctimas ha causat á Espanya.

NOTAS: Fem present al poble que no pretenim aludir als EE. UU. no; sino al enemich que amaga la cara sota 'l patriotisme: *El Carlisme*.
També li fem present que, per fortuna, casi tots los que han mort en Santiago de Cuba y en lo combat de la esquadra de Cervera, eran carn de canó y per lo tan, no 's dirán missas per ara en son sufragi.

I JUSTICIA DIVINA

Horrible, espantosa es la desgracia que acaba de caurer sobre Espanya.

L' *Oquendo*, el *Viscaya*, el *Cristóbal Colón*, el *Maria Teresa*, el *Furor* y el *Plutón*, que al mando del Almirant Cervera constituïan nostra esperansa en el mar de las Antillas, han sigut totalment des-trossats per la esquadra de Sampson.

No volem ni desitjem saber semblant catástrofe a qui es deguda. No volem saber més que hem caigut sens causar més que un mort al enemich lo que pareix inverossimil, impossible.

Segons telegramas y noticias fidedignes, tinguérem 650 morts, 150 ferits y 1,500 presoners.

¡Ah! molts no s' ho esplican, pero es perque no saben veure més enllá de ahont arriba sa inteligencia. Be es veritat que a primera vista sembla que quan menos haviam de vendre nostra esquadra a bon preu, puig avans de sucumbir tan inicuaement debiam arrastrar al fons del mar al major número possible d' enemichs. Aixó era lo llógich, lo natural, lo que be podia esperarse, pero, ¿y 'l Cel? ¡Oh, el Cell Pochs son els que hi miran.

Pero els que mirem a *dalt*, per la gracia de Deu, veyem més enllá. Mirem una nació envilida pel liberalisme, embrutida pel indiferentisme, apartada de la fe. Veyem un govern entregat a la masoneria, digne representant d' un poble d' ennuchs; veyem un trono y un poble complertament divorciats; personatges encumbrats a las més altas gerarquias militars, civils y eclesiásticas degut a tenir l' espinada elástica a forsa de doblegarse rastrement; veyem una societat insensible ja a las fuetadas d' un tirá: veyem una administració corrompuda que no admet ni en pintura el seté manament; veyem una rassa degenerada y estúpida indigna de sos antepassats y de sa historia que 's pert y 's condempna per voluntat propia, no perque no veigi lo camí que pot conduhirla a sa salvació moral y material.

Es que portem la maledicció de Deu sobre nosaltres y ja que Espanya, nació que fou la predilecta de sa Mare y Mare nostra, ha pecat gravement de vant d' Europa, ara sofreix davant d' Europa l' abandono més gran, lo despreci, la burla, el ridícol.

Es necessari que tots paguem els deutes, y ab Deu estem en descobert. Arrepentimse, donechs, de nostras culpas, pero *obrem*, per Deu, *obrem* que per algún motiu digué Jesucrist eixas paraulas:

Ajuda't y t' ajudaré.

ABEL.

SOBRE 'L MENSATGE

El passat día de Sant Pere publicá *La Voz de la Patria* un mensatge dirigit al Episcopat Espanyol, escrit ab un llenguatge un tan crú y en el qual se dirigian, encar que veladament y guardant las degudas formas, terribles cárrechs als Prelats.

No sé lo que passa ab la premsa católica d' un quan temps en aquesta part; com moguts per un mateix impuls, en sas columnas hi campeja com una queixa de dolor quan dels Bisbes espanyols se tracta, filla tal volta d' una preocupació lamentable.

Nosaltres que no tenim temor més que a un sol tribunal aquí a la terra, y es el de la Penitencia; que 'ns fa més pór un simple sacerdot sentat en un confessionari que totes las dignitats eclesiásticas y civils de la terra, també, ingenuament ho confessem, ens hem sentit arastrats per aquesta corrent, que per lo mateix que de nosaltres s' ha apoderat d' una manera insensible, no la creyem del tot desprovista de fonament.

Y ens tranquilisa que'l mal que nosaltres sufrim en aquest cas, siga mal de molts, y en els altres se manifesti d' una manera aguda.

Mes, si hem de confessar, també, que l' espectacle que donem es ben trist per cert.

Molt ànimc 's necessita (y no dihem altra cosa) per agafar un text de Sant Agastí y com qui posa una pica en Flandes, apuntarla als Prelats y dirloshi: "Si vosotros que en cierto sentido habéis de edificar los pueblos, perderíais el reino de los cielos por miedo de las persecuciones temporales (cuáles serán los hombres que os saquen del error habiéndolos Dios elegido para quitar el de los demás?"

No sap *La Voz de la Patria* lo exposat qu' es citar paraulas de profetas y textos de sants, pero en la re-

dacció de *La Voz* hi ha sotanas, y allí se las hayan, que diguessim.

Mes, aixó es pa y mel, si comparem:

«... la razón primaria y más fundamental de su engrandecimiento y decadencia (d' Espanya) se halla constantemente en la mayor ó menor perfección del espíritu eclesiástico de los Obispos.»

No espantarse, no, que aixó no es res. Ara ve 'l bo: «El nombre de Opas va unido a la entrada de los sarracenos y no hubieran éstos llegado sin resistencia en un abrir y cerrar los ojos a los crestas de Asturias si aquel no tuviera compañeros, siquiera fuesen vergonzantes. La sarna nunca se pone en los pies, sino en la cabeza. Y dicho sea esto sin ánimo de faltar al respeto debido a su dignidad y su carácter sagrado.»

«Y si la España de la reconquista y de los Concilios toledanos nos elevó a la cumbre del honor y de la gloria y nos dió la hegemonía de Europa y del mundo, fué radical y primariamente, porque los Obispos y sus cabildos vivían según las reglas de San Agustín ó San Gerónimo, y, en la Abadía primero y en la Universidad después, la virtud y la ciencia vivieron hermosa y estrechamente enlazadas, constituyendo poderosos focos de luz y veneros riquísimos de heroísmo cívico y religioso. Por esto nuestras Ordenes militares supieron hermanar en cada uno de sus miembros el ascetismo del monge y el arrojo y santa intrepidez del soldado. Si hubo debilidades y miserias, no fueron como hoy hijas del cálculo egoísta, sino fruto espontáneo de una sociedad recién formada de bárbaros, que llevaba en sus venas la sangre ardiente y la vida exuberante de las selvas.»

«Mientras en este suelo bendito de héroes y de santos se practicó con rigor el *volentes querimus* y se buscaron en los asceterios para proveer las sedes y abadías....., cerrando su corazón a los halagos y honores, España se mantuvo firme en el zenit espléndido de su gloria.»

«Peró la dinastia de Borbón..... (?)..... rompió la costumbre inmemorial de Clodoveo y Carlomagno; y, en vez de buscar para el gobierno de las sedes a los varones más devotos de Jesucristo y su Vicario en la tierra el Romano Pontífice, como sucedió hasta la extinción de los Capetos, buscaba cortesanos ganosos de dignidades y honores y más devotos por ende del trono, que de la Iglesia romana. Esta es la puerta principal por donde han entrado todos los males y catástrofes que han llovido y están para llover sobre la nación vecina.»

«Si en plena revolución y simplemente por una cuestión de honor sacerdotal, como fué la del juramento de la constitución del 69, con las salvadedas impuestas por Pío IX, el Episcopado unido derribó al ministerio Ruiz Zorrilla (que no hubiera podido hacer, para evitar la restauración, que no podía realizarse sin su concurso, y que solamente ha servido para legalizar todos los errores y horrores de la famosa Septiembre, desconcertar, enervar y amordazar las fuerzas católico-españolas y dar a las ligeras y viento favorable a una diplomacia infernal, demoleadora de la teología y del derecho cristiano, como también de todas las instituciones que a su sombra nacen y crecen? Y, si querían acceder a las pretensiones de Cánovas del Castillo, que solicitó su concurso, ¿no podían hacerlo a condición de poner ellos en las manos de don Alfonso la bandera católica foral, con lo que se hubiera evitado la ruina moral y material de la nación, la pérdida de sus colonias, las guerras que nos dejan sin salud, sin dinero y sin sangre y tal vez, tal vez la desaparición de España del mapa?»

«Una voz *unánime*; un esfuerzo y un llamamiento bastan, para barrer la masoneria y el liberalismo y salvar a este pueblo. Más de doscientos mil hombres dispuestos a todo linaje de sacrificios esperan esa voz y ese llamamiento.»

«No se olviden nunca las palabras de nuestro insigne Aparisi y Guijarro: «La revolución es un niño que pide la luna.» Estas palabras significan que la revolución no pasa de ser un niño y que éste nunca dice basta. A fuera vacilaciones y resucitemos las glorias del año ocho, de Clavijo y de Las Navas.»

La parte sana de la armada y del ejército y los Obispos con los restos de la España tradicional, pueden salvar a España en toda forma de gobierno y evento político.»

La Voz de la Patria es, si no ho saben nostres lectors, un diari nocedalista que 's publica en nostra ciutat.

Nosaltres no 'ns hauriam atrevit a formular cárrechs ta i terribles contra l' Episcopat espanyol per varias rahons. Primera perque no tots els creyem culpables; segona perque als culpables no 'ls creyem tan indignes y tercera perque nosaltres no estem autorisats per combátreis sino quan baixan en el terrenó polítich. D' aquest terrenó no hem de mourens. Podrem lamentar amargament la complacencia del Episcopat envers els granujas que han envilit la Patria: podrem queixarnos de que un Sancha, desde 'l Senat, se converteixi en un polítich assalariat; lamentarem que un Cascajares se retracti en un folleto de lo que ha escrit días avans, en un article; ens dolrem amargament de veure un Catalá desitjant una pau com la desitja un masó com en Sagasta, un doctrinari com en Mañé, un home com en Girona, un explotador de la classe obrera com Iglesias; pero ells sabrán el per qué ho fan, y ells serán els responsables davant de Deu si culpa tenen; testimonis podrem serho, mes no jutges. Els senyors Bisbes tots absolu-

tament, ens portarán allá ahont vulguin sempre que de la gloria de Deu se tracti.

Allá ahont no'ns portaráu may, será a reforzar institucions liberals y a doblegar la espinada davant de gent que adoran a Lucifer.

Aixó may.

SAID.

CITAS DIVERTIDAS

I

Fa cosa d' un any que las teulas y las mitras es fan en la política al día que es un contento.

Un tal Poyatos (rector de Madrit, molt conegut a casa seva), perora en techs públichs alabant la Constitució vigenta, qual article 11 (sobre la llibertat de cultos) val un imperi. El cardenal Sancha (molt senyor meu) panegirisa en lo Senat las altísimas virtuts de la *Austriaca*, la qual permet s' alsin capellas protestants y Universitats netament heterodoxas. El Pare Llanas (el de la cuadratura del circulo) posa a las estrellas als silveistas y a sos germans de ventre los pidalins, durant qual mando creixé la masoneria y la immoralitat y la prostitució com no havian crescut may. El bisbe de Barcelona (un dels més bons homes coneguts) aboga decididament per una pau deshonorosa per Espanya, aborrida del poble. El jesuita A. ha alabat tant a la Regenta. El canonge B. ha menjat ab ella. L' arquebisbe C....., etz., etz.

II

«¿Pot haverhi també ministres de la Iglesia tacats de Lliberalisme? Sí, amich llegidor, sí; pot haverhi y n' hi ha..... Exactament com succeix entre 'ls seglars. ¿Y qué te de particular aixó quant no hi ha hagut casi be heretgia que no haja sigut elevada ó propagada per algún capellá? Es més; es históricament cert que no han medrat may las heretgias que no han comensat per tenir sacerdots de sa devoció. Es necessari presentarla (la heretgia) autorisada d' algún modo als ulls dels incautos, y per aixó res serveix tant com el repens d' algún ministre de la Iglesia. Y com que may faltan en ella capellans corromputs en sas costums, ó cechs de soberoia, d' aquí que may li hagin faltat (al error) apóstols y fautors eclesiástichs.»

(Aquí cita a Judas, Nicolao, Paulo de Samosata, Meleci, Tertuciá, Prisciliá, Arri, Nestori, Vigianci, Pelagi, Donato, Sergi, Foci, Berengari, Vicleff, Luter, Zuingli, Sauseni, Cramner, Gioberti, etz., tots capellans ó bisbes y tots heretjes.) (De *El Liberalismo es pecado*, del Dr. Sardá, cap. XXVIII, llibre aprobat pel Papa y la Congregació del Index.)

«¿Quina conducta deu observar el bon católich ab los tals ministres de Deu, contagiats de lliberalisme?..... 3.er Pot donarse el cas de que l' infelís extraviat sia un ministre de la Iglesia, al qual devem estar particularment subordinats. Aleshoras..... si l' error es evident, no per aixó es lícit constituirse en immediata rebeldia, sino que es precis contentarse ab la resistencia passiva a eixa autoritat, en lo que sembli evidentment en contradicció ab las doctrinas reconegudas per sanas per la Iglesia. 4.er Pot donarse el cas (y es lo més general) de que l' extravió d' un ministre de la Iglesia no versí sobre punts concrets de doctrina católica, sino sobre certas apreciaciones de fets ó personas lligadas més ó menos ab ellas. En ex cas..... mirar en prevenció al tal sacerdot, preferir als seus los concells de qui no tinga tals resabis. Una prudenta desconfiansa, vetaquí la regla de més seguretat..... Procedint sempre ab gran recel tocant a qui no jugui molt net ó no parli molt clar sobre 'ls errors de l' actualitat. Més se coneix l' home per sas aficions personals que per sas paraulas y llibres. Capellá amich de lliberals, que busca sos favors y alabansas y ordinariament favorescut per ells, porta de sí, per lo regular, molt sospitosa recomenació d' ortodoxia doctrinal (1), (Idem, cap. XXIX.)

III

Protesto dels pensaments que farán molts al veure eixas citas. Per més que no ho sembli, son la cosa més ignoscenta del mon.

Y quien dijere lo contrario miente, que digué en Cervantes.

VALCABLOS.

(1) O, lo que es lo mateix, es lliberal.—(N. del copiad.)

Bruselas, 5 Juliol.

Lo prímpcep D. Jaume ha arribat a Bruselas y... Y prou.

LO MATA MOSQUIT

(DIETARI DE TARDOR)

Gloria al sabatot que fa la guerra als mosquits sens pietat de nit y dia; sa gloria ab lira d' or canti la terra com jo voldria ferho ab armonia.

Cuant picaros mosquits picarme volen y enfonsan los seus bechs en ma carn dura, tant prest caminar ells miseros volan a una certa y mortal esclafatura.

N' hi ha uns de tant prim y de tant magres que a bon segú dejunan moltes horas y aflantne sos bechs ab xisclets agres vant posantse rabiosos per mas voras.

Y al sentirse pe'ls ayres sa orquesta voltant y revoltant prop de ma cara, lo sabatot que al peu del llit quiet resta per entrar a la lluyta se prepara.

Sort hi ha del sabatot si un mosquit vola voltant la capsalera a cau d' orelles. S' encent llavors lo llum y ell ja tremola al veure en moviment sabatas velles.

Y pim..... pam..... a dotzenas los esclafa; ¿qué hi fa que las parets quedin marcadas? A n' al mosquit que toca no l' estafa; no s' ha de dar el cop duas vegadas!

¡Zim..... zim..... clama la tropa destrassada! contra el meu sabatot molt més se enuja, se 'n puja al sostra ahont s' hi creu salvada, més brinca la sabata y també hi puja.

Si acás mon sabatot allá no alcanza per rahó de distancias ó de altura, lo flam de la candela s' hi atansa donant així als mosquits la rostidura.

S' acaba així la fera alevosia dels terribles mosquits ab sort ingrata; a foch y a sanch batuts de nit y dia per las parets y sòstre ab la sabata.....

Desde ara sabatot, creu; jo 't venere perque per mí despert la nit ne passas puig tú, ab un sol jorn més mosquits cassas que no cumills ab trampa un *farolero*.

UN MOSSEN.

¿DE QUIN MAL PATEIXEN?

¿Que no han vostés llegit may aquell periódich catalanista tan *arrancat* qu' arriba a surtir cada quinze días! y que porta per nom *La Nació Catalana*? ¿No l' han llegit? Donchs no 'ls hi sápigam gens de greu, perque creguin que no s' han pas deixat perdre gran cosa de bó.

Contin si val gran cosa que en molts punts lo reparteixen de franch, perque 'ls seus mateixos autors están convenuts qu' es molt difícil trobar ningú capás de malgastarse cinch centims pera proporcionar-se semblant *esperpento* periodístich.

L' únich que té de particular aquest periódich es que algún dels que més entenen a embrutar sas planas, te la gracia especial d' escriurer ab los peus.

Y perqué vostés se 'n convensin, bastará dirlos hi que en aquest paper han aparegut estampadas en lletres de motllo las afirmacions següents: "Los catalans no son espanyols, sino exclusivament catalans". "Los carlins no son tradicionalistas". "Cap catalá pot ser carlí". "Valdría més ser pres de moros que no pas estar al costat dels castellans". "Pelayo, el Cid y Guzmán el Bueno eran protagonistas de comedia qu' anavan vestits de llauna....." (¿Eh, que fa boca y te gracia aixó del *vestit de llauna*?) En altre ocasió en lloch d' escriurer secament "Espanya", escribía ab tó de despreci: "Aixó que 'n diuhen Espanya". Y no volém copiar més textos ó *testos*, per no remouere lo ventrell dels nostres lectors ab ditxaraxos que fan tres cosas: fástich, vómit y pudó.

Y are que parlém d' aixó del ventrell, pensém que tal volta será aquesta la rahó per la cual en certa ciutat catalana en lloch de dir: "Fulano es catalanista", diuhen ab tó de llástima: "Res, fulano..... pateix del pahidó".

En cambi a Manresa, pera expresar qu' un home es catalanista, diuhen molta gent: "Es de aquells..... que portan braguer". O bé: "Es de la confraria dels..... trencats".

A Barcelona no sé ben bé de quin mal pateixen, pero, segons me sembla, n' hi ha molts que pateixen del cap; y l' estat patològich d' alguns es tan anormal, que tenen contrets mérits suficients pera ocupar per dret propi departament a Sant Boy.

¿Quina llástima qu' entre mitj d' aquets catalanistas que, fet y fet, encara casi be no sabém de quin mal pateixen, hi haigin barrejats homes de bona fe y catalanistas de bona lley!

LO DEIXEBLE DE MANRESA.

¡AJUDEUME, FILLS MEUS, AJUDEUME!

Espanya nostra mare, 'ns crida ab veu afligida y demana que la ajudém contra tots los que tenen pacte fet ab los *tocinaires* per donarlos hi las més prehuadas joyas que de son gloriós passat l' hi restan encara; demana que traguém de casa la colla de vividors y estrafalaris que la deshonran y 'ls portém a la forca, únich lloch que ab dreta lley los pertany.

Ella 'ns senyala un per un tots los lladres; mireulos: tots, per desgracia, 'ns son coneguts. Tenen lligat ab fermas cadenas lo Lleó que defensava a nostra Mare, perque no pugui fer trossos dels que disfressats han entrat a casa y van malmament lo millor que hi havia. Fills indignes d' una tan gran y valenta nació, nous Judas, que per unas quantas monedas han venut lo que era patrimoni de nostra Mare; mes ells no han pensat que, per la misericordia de Deu, encare hi ha fills que sabrán cumplir ab son deber; encare hi ha cors nobles que jamay farán pacte ab la deshonra; encare hi ha brassos que sabrán deixar las eynas del trevall y agafar lo fusell, tan prompte soni l' hora de la justicia; encare hi ha vidas que 's donarán gustosas per venjar la mort de nostres germans; encare hi ha sang ardenta que 's derramará ab entusiasme per rentar las tacas que s' han volgut fer en la immaculada bandera espanyola; encare hi ha nissaga de 'ls Ferrans y Pelayos; encare hi ha espanyols.

Sí, encare hi ha espanyols que al veurer sa Patria abatuda y ultrajada senten que la sang vull en sas venas y la cara se 'ls cubreix de vergonya, y al sentir que sa benvolguda Mare 'ls crida ab veu llastimera, mostrantlos las joyas que intentan robarli, aquella sang s' encén y en son rostre 's veu pintada la indignació que vessa de sos cors. Apenats per tantas desgracias, no s' acobardeixen, nó; en alas de la oració envían a Deu sas pregarías perque s' apiadi d' aquesta nació, patrimoni de María y l' hi dongui prompte 'l regnat de pau y justicia; y ficantse en la augusta figura de l' Hereu que desde llunyanas terras segueix lo curs dels aconteixements que 's desarrotllan en nostra Patria l' hi diuhen:

"Tornaré" vares dirnos y no duptém que ho farás. Son tan grans los desitjos que tenim de poguer dir "ja ha tornat" que cada día que passém es per nosaltres un sigle..... torna, torna prompte! La sang de nostres germans clama venjansa..... Nostra Mare tem que sos fills son vilment venuts y assassinats, y en mitg de son desconsol, ab veu que fereix nostres cors clama dihent:

¡Fills meus, fills meus, ajudeume!

EN POLVIS.

De coloboració especial

CARLINS PER FORSA

—¿Per forsa? No ho crech pas: sempre m' he pensat que 'l ser carlí entrava en las qüestions lliures y per lo mateix no puch pensar que ningú pot obligar a ningú a fer professió de carlisme.

—Ja veurá; segons y cóm s' entengui; si vosté 'm posa 'l cas d' un que no sap de part de qui está la legitimitat, aleshoras vosté tindrà rahó per alló que diuhen los filosops que en lo duptós se pot optá per lo que 's vulla: *in dubiis libertas*; ampró si's tracta d' un a qui consta molt bé qui sia lo Rey legitim d' Espanya, en eix cas dich que 's deu ser carlí per forsa.

—No puch entendre la rahó.

—Puig perque reclama la justicia envers lo próxim que 's respectin los drets dels altres y lo dret a governar no es un dret petit que digam.

—Aleshoras lo secret de fer més y més prosélits lo carlisme está en demostrar una y altra vegada de part de qui está la legitimitat?

—Aixís ho entés y dit sempre lamentant que no 's dongui a aquet punt l' importancia que a mon entendre mereix.

—En realitat de vritat; jo soch un a qui si se 'm demostra clarament que sia lo Rey legitim, seré lo més acérrim partidari seu, y aixís com jo, crech sens po d' equivocarme, que serian mols altres; donchs los sentiments de justicia no son pas extingits en lo mon y aqueixa al fi y al cap no fora més que una simple qüestio de justicia, y com nos agrada que 'ns fassin justicia a nosaltres també l' hem de voler pe'ls demás.

—Molt ben discorregut; aquest es lo dictamen de la lley natural que 'ns mana que lo que volem per nosaltres, ho vullam també pe'ls altres.

—Vol ara vosté saber qui sia lo verdader Rey d'

Espanya? No té més que llegir l' Historia fidedigna dels fets que's desarrotllaren en temps de Fernán VI y en tindrà prou per saber a favor de qui está la legitimitat. A ningú que no sia míope se li encubrirá que es nostre Rey lo verdader Soberá d' Espanya.

—Mes com son tants los qui habent llegit l' Historia pretenen inferir d' ella tot lo contrari de lo que vosté senta!

—L' interés, lo malehit interés, senyor, es la causa d'eixa extravagancia; hi ha molts polítichs *vividors* (a molts 'ls hi escau lo mot) pera qui D. Carlos sería un obstable a sos desitjs desordenats de mando y medro personal y per aixó 's fan voluntariament cegos y procuran romouere tots los resorts pera que may pugui pujar al Poder. Al poble baix procuran presentar a Don Carlos com un tipo odiós y aixís li quitin tots los elements pera que pugui un día prevaleixer sobre tots ells; pero envá, perque día vindrá y no pot faltar que 's cumplin de un sol cop totas las justicias y aleshoras será 'l extremeixer y tremolar dels que ab tanta perfidia li han vingut fent la guerra, no sé si 'm enganyaré pero 'm sembla veureho dintre curt temps si vivim.

—¡Es molt grave lo que vosté diu!

—Grave ó no, es cosa que la veig acercarse cada día més precipitada pe'ls grans desacerts de la malehida gent lliberal y lo que es més, vindrá com a benehida ajuda del Cel que condolgut dels bons espanyols no voldrá durin per més llarch temps sos tant amarchs si be que merecuts sufriments.

Aixís lo vulla rebre tothom com jo lo rebria desde ara com un nou salvador del poble espanyol.

—Y si no ho fan, pitjor per ells.

LO CANTOR DEL DESTERRAT.

LAS DUAS GALLINAS

Refereix Procopi y ab ell los historiadors tots a la una, que en ocasió en que fou presa Roma en l' any 410 per los godos que eran uns bárbaros capitanejats alashoras per Alarico, després d' haver capitulat aquella ciutat, que poch antes dictava lleys al univers enter, y havent esser presentada la capitulació, honrosa per altre part, per lo mateix Papa S. Inocenci al Emperador y Senat reunits en Rávena per haver fugit antes de Roma espatarrats a la noticia de la arribada del bárbaro, aquestos que s' estavan nadant en los plahers sens tenir en compte los grans treballs per que passaba la capital, rehusaren firmar y admetre la dita capitulació, y Roma fou entregada al saqueig més terrible, excepció feta del Vaticá per respecte al gran sumo pontífice, ahont se reuniren moltes personas, que encontraren allí medi de lliurarse del ensangrenat punyal dels godos, alashoras tant ferotjes, y enrabits per la resistencia que havían trovat, organisada únicament per lo poble romá acapdillat, si aixís podem dirho, per lo seu pare bondadós qu' ha sapigut compartir sempre ab los seus súbdits, aixís las alegrías y prosperitats com també las situacions apuradas per las que ha tingut que passar Roma y tota Italia en lo transcurs dels sigles, acostumantse desd' alashoras, si no ja antes, a mirar al Papa com a son verdader Rey y a rendirli l' homenatge y respecte de tal.

¡Tal ha estat en tot temps la forsa de la justicia y virtut en lo poder espiritual, sens tenir per altre part grans exércits, pera conservar lo poder temporal tant admirablement concedit per má de Deu, dret de defensa, voluntat dels pobles, concessió dels adversaris, y sosteniment y major brill de la obra santa del catolicisme!!!

Una volta fou saquejada y presa la capital d' Italia, portaren la noticia al Emperador Honori, el qual, diuhen, se entrísti en gran manera al ohir el nom de «Roma»; puig pensava que havia estat presa una gallina que ell molt apreciava anomenada també «Roma» que hi havia deixat al marxar ell ab sa cort a Rávena.

Ab aquest fet los romans veieren a las claras lo poch cas que feya d' ells l' Emperador, y comensaren a motejar y critiquejar la gallineria y abandono de la cort no respectantla ni obehintla sino en las cosas de poca importancia, únicament ficant sos ulls en lo Papa com a son verdader salvador y gefe.

Fem ara nosaltres l' aplicació y veurem un' altre gallina y altra cort en lo sigle XIX molt parecidas ab la gallina de Honori y ab la cort de Rávena y tot aixó ab motiu de la guerra ab los Estats-Units.

La gallina será ó es la Regencia y las instituciones; la cort, la mal nomenada espanyola pero, ab tot vivent en Espanya, sostinguda fa ja molt temps ab un fil de taranyina que desgraciadament may acaba de trencarse d' una volta pera no tornar may més a confegirse, com hauríam de menester.

Lo terme de comparació m' apareix molt conforme y exacte si no es que la vilesa de la cort que no es *nostra*, excedeix encar a la corrompuda de l' antich Imperi d' Occident; y en vritat aquesta cort madrilenya ha fet tots los esforços pera nadar en los plahers y regalos propis, descuytant lo be de la nació; malgastar los diners recullits ab no reduhits é insignificants impostos, sino ab grans contribucions en totas las classes socials explotant al pobre treballador de la terra, posant en estat miserable a tota industria y comers en petita escala, pero bastant pera viurer y mante-

nirse moltes centes personas qu' ara actualment han degut apendre a fer més badalls de fam que rots de tipas, arrancant violentament los bens considerables qu' ells ja saben y ningú ignora de *las mans mortas* que los empleavan en ajudar al necessitat, en socorrer a los que estaban en treballs, alentar al desvalgut, donar pa a las pobres viudas [tantas que n' hi ha avuy que pobretas.... sòls ellas saben com s' ho han de passar! cuydar, aconsolar y soportar desinteressadament las molestias dels pobres malalts, tot lo que atés l' estat actual es molt més dificultós de lo que era alashoras ans d' aquest lladrocini paliat é hipòcrita; y tot aixó pera enriqueir a quatre murris que morts de fam per sa ganduleria ó be plens d' ambició de la sanch y fruyts del suhor dels demés, han lo-grat ferse en poch temps milionaris y retirarse a disfrutar temporalment; ¡que lo qu' es després mal haja la sort que se 'ls espera! dels diners que tan sacrílegament han robat. Per aixó han procurat comprometre tant com los hi ha esset possible al Clero, considerantlo com a més dependent del Estat, pagantli lo que a ells ha semblat bastant pera guanyarsel en sa respectiva gerarquia, desacreditarlo y am-nassarlo, formant concordats que en molts de sos capítols no s' han completat ó s' han trencat, y en cambi aumtant d' un modo escandalós lo número d' empleats civils, monopolizant tot, formant tots los días nous ministeris donant los 3.000 y més duros a cada un dels exministes, [tants que n' hi ha que ho han estat a dotzenas de vegadas]

Y apesar de tot aixó se troba Espanya en un gran déficit, pobre, sens marina, sens diners pera procurársela, y si logra fer un ó més empréstits de 400.000.000 y grans suscripcions nacionals, al cap de dos ó tres mesos, ja no s' en canta gall ni gallina, sens trobarne lo més petit resultat positiu sino al contrari, com més anem menos valem.

Se sosté la guerra ab los insurrectes mambissos y tagals, y quant arriba ocasió en que ó per ignorar los governants sas qualitats, ó pera tapar per algun temps la boca a la opinió publica que veu lo desacert en lo govern, envían dos generals que, a lo menys en lo que s' ha vist, haurían donat un colp mortal, a las insurreccions, a lashoras los amohinan, los hi trencan los seus plans, los hi negan las forsas necessarias y que ells demanan, los instigan ó mes be obligan y manan que fassian dimissió; y en cambi hi envían a dos altres que tothom, desgraciadament, ja sab qui son; en lloch de Polavieja, en Primo de Rivera y autor de l'insurrecció filipina; y en lloch de 'n Weyler 'n Blanco ja fracassat, si no intencionadament, autor de la rebelió en l'Archipiélach.

[Ah! tots aquestos fets son grans disbarats, pero res importa ab tal qu' es conservi la gallina y los ous que ha post y cobat.

Mos declaran guerra los de la Unió y mos troban, després de més de tres anys d' advertinsho, completament descuy-dats.

Surt de Filipinas 'n Primo de Rivera, després de lograr, llevant alguns milions, una pau de vuyt días, los suficients pera fer cantar «Te Deums» y escaparse ell ab las butxacas plenas y una creu més que ostentar en son antiespanyol pit; hi arriba l' Agustí y fingint no haver de menester tampoch més forsas pera conservar lo domini espanyol en aquellas llunyanas terras, que las que actualment tenia, dona la més complerta seguretat a tothom, sobre tot als pobrets religiosos que ab l' esperança d' una promesa defensa, y protecció, se vehuen vilment assassinats a ciencia y conciencia del Capità general.

[Y lo govern sab tot aixó, pero res importa en conservantse la lloca y los pollts que ha cobat. Aixó ja basta....

Se presentan los yanks a Cavite, l' encontran desprevi-guda, los espanyols sufriexent lo més trist pero valerós y heroich desastre, los porchs entran a la bahía de Manila impenetrable, segons dihuen testimonis de vista, ab una mediana vigilancia y prevenció; a tothom sembla que seria bo y necessari que s' enviessin reforços, la opinió general es de que l' Almirant Cervera va a Filipinas; res de tot aixó; espe-rar una semblant bona disposició d' aquest govern llibera-líssim, es en va, es no conixer los seus principis, es no es-tendre los seus depravats intents, es no veurhi entre mitj la horripilant y gobernadora má masónica.

Pero ¿se conserva la gallina y sos pollets? ja n' hi ha prou. Lo demés deixeuho correr.

L' Aguinardo surt de nou, molt més potent que antes, lo poble s' aixeca tot contra nosaltres, las milicias indigenas s' empassan, los yanks fan un petit, pero, en las actuals circuns-tancias, important desembarch, l' Agustí 's veu rodejant d' enemichs, fa grans esforços, segons diu, pera aixecar la opi-nió publica; y lo govern no te res que comunicarli; tot va molt be ab tal que se conservin la lloca y los pollts.

Pero domina, a vista de tals desastres é imprevisions, una opinió pessimista y algun tan esbolotada en lo verdader poble espanyol peninsular, y lo general Martínez Campos, pare d' aquest régimen funestíssim, a vista de aquesta, tal volta som-niada, tempestat, busca medis pera ocultar en lloch segur la lloca y sos pollets y demana immediatament que acudeixin a Madrid vuyt regimens de tropa pera reforzar la pollera.

Aquí, aquí está 'l *quid* de la qüestió, no ha estat presa la «Roma» gallina, digueren a Honori, sino Roma la ciutat. ¡Ah! respongué; tranquilizemnos; aixó es lo menys. No ha estat atacada directament ab la forsa de las armas la gallina-regencia é institucions, sino Cavite, Manila, las Visayas, Carolinas, etc. y ja no son nostras aquestas possessions; pues tranquilizemnos. Aixó es poch; no hay para tanto.

Are be, en vista de tot aixó [que debem fer? Aixís com lo verdader poble romá fixá únicament sa vista en son llegítim rey lo Papa S. Inocenci en ocasió de Alarico, prescindint de la corrompuda cort de Honori, també nosaltres, 'ls que 'ns titulem de verdaders espanyols debem fixar nostre atenció en

L' HOME DEL DÍA

Según todos los síntomas que tiene un liberal, bien puede estar fraíllofobo ó carlistofobato.

Y cuando no hay vergüenza ni honor ni dignidad he de ser yo ipunyeftat qui tallhi el bacallá...

nostre rey llegítim a qui distingeix lo dret de justicia y cor noble y que per aixó está desterrat de entre los seus esti-mats vasalls pero que está observant a pesar de tot ab vista fixa lo curs de las cosas en Espanya y que te promés que quant hágia tocat la hora en lo rellojje inescrutable de la divina Providencia vindrá a lliurnos del jou dels esclaus y tornarnos la verdadera llibertat, antítesis de la llibertat llicenciosa que mos han portat aquestos governs lliberals, fills borts de nostra patria y verdaders del Infern.

Lo camp está completament marcat; dos banderas lluytan en sangrent combat, la de los fills de la llum y de los de las tenebras, la de los católichs no a mitjas, que no son tals, sino fermes y sencers, y la de la masonería filla de Llucifer.

Tenim, donchs, a Deu de nostre part; no desmayem jamay. Pero com succeheix, segons diu S. Tomás, que Deu nostre Senyor fa que governin mals administradors, als pobles que s' han apartat de Ell, y que s' han de esborrar los pecats pera que cessi la mala plaga dels tirans, per aixó debem acudir a Ell ab confiança y constancia esperant lo moment oportú en que vindrá a nostra ajuda y 'ns lliurará dels mals qu' estem tan temps ha soportant, com a cástich degut als grans crims de que s'ha fet culpable nostra desgraciada Nació.

METJE-MOSTASSA.

A SANT POL

¡ADEU!

Travessant las entranyas de la terra corrent furiosa y gitant negre fum, la fera del Progrés n' es arribada per allunyarme de tu.

Ab cuanta recansa 't deixo [oh vileta! de mos somnis verger encisador, niu de la ditxa que mon cor anyora, cel hont se tancan mos goigs....

Adeu [oh paradís! hont contrist deixo lo que més jo n' estimo d'aqueix mon, hont l' amor que febrós sempre n' ansío aquí sols ompla mon cor....

De mí veig com s' allunyan tos estatjes, que de blancas colonias semblan vol que va a beurarse en l' arenosa platja, guanyant de l' ona 'l retorn.

De Sant Pau veig l' hermita com s' allunya majestuosa 'l bell cim de son turó, com si digués: jo so qui sempre vetlla per la vila de Sant Pol.

Adeu adeu, vileta sempre hermosa, que de més contéplarte 'm priva 'l goig corrent la fera que xiulant aixorda movent internal seroll.

La meva vista ansiosa no t' alcanza y a reveurer diu tot cuant de mi fuig. ¡A reveurer! dich jo.... mes costa massa l' haver de deixarte a tu....

JOANET GRIPS.

* * *

Las congregació de S. L. G. del Centre Moral celebra 'l penúltim diumenge, missa de comunió a las set, repartició de pans y arrós als pobres a las nou, ofici solemne a las deu, pronunciant un notable sermó, lo soci del Centre Dr. D. Joseph Pitxot. Per la tarde tingué lloch la repartició de premis als noys del estu-di que sosté dita societat, en quin acte feu un molt rasonat dirurs, del Dr. Donadiu, encomiant la impor-tancia de la educació é instrucció y la utilitat dels premis. Per la nit, estava anunciada una gran vetlla-da en la que hi llegiren variadas y escullidas poesias los Srs. Rovira, Jordá, Font, Puig, Miralles, Bordas

Metali y Saigí, aixís com feren sentir escullidas pessas a piano, armonium violí y violoncello lo Rvt. Palau y los Srs. Bordas, de Via, Font y March, y ben ento-nadas cansons lo Rvt. Verdera y 'l coro de noys. El discurs de fondo lo feu nostre company de prempsa y aixirit mestre d' estudi En Joaquim Font Fargas, qui en párrafos molt acertats y tons briosos demostrá que la causa del estat present d' Espanya no es altre que la corrupció de costums y la indiferencia religio-sa que cmensant a hostatjarse en las regions eleva-das del poble ha conseguit socavar fins lo íntim del cor dels homes y que per lo tant la única salvació que resta a nostre patria es lo retorn de aquells principis morals y polítichs que en los temps de S. Luis regnavan, fentse per lo tant necessari la prostergació prompta dels que avuy dominan.

Lo de gracias aná a cárrech de D. Manuel San-martí que ho feu molt acertadament llegint un molt ben escrit treball y després de breus paraulas del conciliari Dr. Rissechs s' acabá la funció.

CARTA-XARADA

Estimat amich: He arribat a Barcelona y me la xalo qu' es un contento. ¡Ens fem uns tips de riure! El *hu* que vaig emportarmen es mon company inseparable. ¡Es més bufó! Per fer més el *hu dos tres* a la fonda bech ab porró y l' altre día vaix ferme una *dos hu* d' un pam y mitj. *Tres Marieta* está grassa com una truja y vivim al costat de casa del Excm. total. No 'ns moquem ab mitja mànega.

Disposa de ton amich.

SISÓ.

ACROSTICH AB CÚA

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

Cuatro noms de personatges carlistas y la línea de estrellas, un dels millors oradors.

JOAN VIZA.

TARGETA

DÑA A. S. CESAR
CANAL

Formar ab aquestas llettras lo nom d' un gran sabí espanyol que encar viu.

F.

GEROGLIFICH

X PAGA Y
NO
DII ::

EL BERGADÁ.

LO PRIMPCEP D. JAUME

MAGNÍFICH FOTOGABAT DIRECTE

de 21 x 12 centímetros

EN FINÍSSIMA CARTOLINA MATE

— a 7 pessetas el cent —

Remetent ab anticipació l' import, més 30 céntims per certificat y franquetx s' en-viarán desde nostra Administració.

Establiment Tipogràfich, Casanova, 13, Barcelona.